

Σχέδιο αντιμετώπισης του «τοίχου» της αδιαφορίας, από τις πρώτες ημέρες του σχολικού έτους

11-9-2009

Επικαιροποίηση 5-3-2015

Περίληψη

Πολλοί μαθητές, από τις πρώτες ημέρες του σχολικού έτους, επιδεικνύουν μια ακραία αδιαφορία για την εκπαιδευτική διαδικασία, η οποία, αν δεν αντιμετωπιστεί άμεσα και μεθοδικά από όλους τους εκπαιδευτικούς της τάξης, είναι πολύ πιθανόν να δημιουργήσει έναν πραγματικό «τοίχο» αδιαφορίας όλης της τάξης. Προτείνουμε ένα δοκιμασμένο, ολοκληρωμένο σχέδιο αντιμετώπισης που ξεκινάει από τις πρώτες ημέρες της σχολικής χρονιάς και βασίζεται στη λειτουργία του Συμβουλίου Τάξης (Τμήματος).

Το μεγαλύτερο πρόβλημα της διδασκαλίας, που αναφέρεται συνήθως στις συνεδριάσεις των Συλλόγων καθηγητών ή των Συμβουλίων Τάξης, είναι η **αδιαφορία** των μαθητών για την εκπαιδευτική διαδικασία. Σε ορισμένες περιπτώσεις η αδιαφορία αυτή αγκαλιάζει το σύνολο μιας τάξης. Δημιουργείται ένας πραγματικός «τοίχος» αδιαφορίας που πολύ δύσκολα μπορεί να αντιμετωπιστεί. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, η καθημερινότητα του εκπαιδευτικού να καθίσταται αφόρητη και τα αποτελέσματα της δουλειάς του δυσδιάκριτα.

Συνήθως το φαινόμενο **ξεκινάει με την ακραία αδιαφορία ορισμένων μαθητών από τις πρώτες ημέρες έναρξης της σχολικής χρονιάς**, συνδυαζόμενη κάποτε από κακή συμπεριφορά. Αν αυτή η επιδεικτική αδιαφορία των 2-3 μαθητών μιας τάξης δεν αντιμετωπιστεί με συγκεκριμένο τρόπο **από το σύνολο των εκπαιδευτικών της τάξης**, τότε επεκτείνεται στην πλειοψηφία των μαθητών ή ακόμη και στο σύνολο της τάξης.

Συνηθισμένο επακόλουθο είναι η **ελαστικότητα και οι εκπτώσεις στην αξιολόγηση**, ώστε να μην απορριφθεί η πλειοψηφία των μαθητών. Όμως αυτή η αντιμετώπιση ανακυκλώνει το πρόβλημα, οι νέοι μαθητές έρχονται όλο και με λιγότερες προσδοκίες στο «εύκολο» σχολείο, το σχολείο απαξιώνεται, το ίδιο και οι εκπαιδευτικοί.

Αρκετοί εκπαιδευτικοί υποστηρίζουν ότι στο Λύκειο **είναι αργά πλέον παρέμβουμε και να βελτιώσουμε την συμπεριφορά ή την επίδοση ορισμένων μαθητών**. Οι διεθνείς έρευνες αλλά και η εμπειρία μας αποδεικνύουν το αντίθετο. Δείτε σχετικά το άρθρο: **Πρόληψη της Σχολικής Αποτυχίας και της Σχολικής Διαρροής**
<http://users.sch.gr/kontaxis/paidagogika/1005dropoutprevention.htm>

Ισχυριζόμαστε ότι μπορούμε να βελτιώσουμε θεαματικά την κατάσταση, αξιοποιώντας την εμπειρία ορισμένων σχολείων, χωρίς να αλλάξουμε την πολιτική του σχολείου ως προς το ποσοστό των απορριπτόμενων ή ανεξεταστέων μαθητών.

Προτείνουμε ένα σχέδιο το οποίο επιχειρήθηκε να εφαρμοστεί το σχολικό έτος 2008-2009 σε ορισμένα σχολεία και είχε αρκετά ενθαρρυντικά αποτελέσματα. Βασικό χαρακτηριστικό του σχεδίου που προτείνουμε είναι η **ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ** μεταξύ των

εκπαιδευτικών για τον συλλογικό προσδιορισμό της κατάλληλης προσέγγισης κάθε μαθητή.

Σχέδιο αντιμετώπισης της ακραίας αδιαφορίας

1. Όροι λειτουργίας της τάξης

Ο σύλλογος των εκπαιδευτικών, στην ετήσια παιδαγωγική του συνεδρίαση που πραγματοποιείται στην αρχή της χρονιάς, συμφωνεί τους ελάχιστους κανόνες λειτουργίας των τάξεων, οι οποίοι αναλύονται σε κάθε τάξη, από τον υπεύθυνο τάξης. Αυτοί οι κανόνες, που συμφωνείται να τηρούνται από όλους τους εκπαιδευτικούς, μπορούν να περιλαμβάνουν μεταξύ άλλων:

- a. Την απαίτηση οι μαθητές να φέρνουν βιβλία, τετράδια, όργανα σχεδίασεως, φόρμες για τα εργαστήρια κλπ και τον τρόπο αντιμετώπισης της μη συμμόρφωσης
- b. Τη γενικότερη συμπεριφορά και τη διαδικασία συζητήσεων μέσα στην τάξη. Πως λαμβάνει κάποιος το λόγο, πως αντιμετωπίζονται οι διαφωνίες κλπ
- c. Τους εναλλακτικούς τρόπους αξιολόγησης ώστε να διευκολύνονται οι μαθητές που ενδέχεται να υστερούν σε τυπικές μορφές αξιολόγησης. Πχ σύμφωνα με το θεσμικό πλαίσιο, οι μαθητές μπορούν να αναλάβουν ατομικές ή ομαδικές εργασίες για την προσέγγιση κάποιου θέματος που τους ενδιαφέρει και έτσι να βελτιώσουν την επίδοσή τους.
- d. Τη νομοθεσία και την πιθανή ελαστικότητα (στο πλαίσιο της νομοθεσίας) σε πιθανές καθυστερήσεις εισόδου στην τάξη για ειδικές περιπτώσεις (πχ για εργαζόμενους μαθητές, συμμετέχοντες σε δραστηριότητες του σχολείου, έκτακτες καταστάσεις κλπ)

Βασική προϋπόθεση τήρησης των κανόνων που θα συμφωνηθούν είναι η περιληπτική επανάληψή τους και κυρίως η τήρησή τους από το σύνολο των εκπαιδευτικών.

Προφανώς, οι κανόνες λειτουργίας δεν επιβάλλονται "από τα πάνω" αλλά τίθενται σε διαβούλευση με τους μαθητές. Είναι μια θαυμάσια ευκαιρία να δώσουμε περιεχόμενο στα θεσμικά όργανα των μαθητών (15μελή και προεδρεία τάξης) και να "διδάξουμε" στην πράξη τι σημαίνει συλλογικότητα και δημοκρατία.

Δείτε σχετικά άρθρα:

(Τα παρακάτω αρχεία παραπέμπουν σε παλιά ιστοσελίδα στο ασφαλές περιβάλλον του sch.gr. Όμως επειδή δεν είναι σύμφωνη με τα τελευταία πρότυπα html, υπάρχει ένδειξη ασφαλείας)

[Πως να κάνω μάθημα όταν το επίπεδο μαθητών είναι τόσο χαμηλό;](http://users.sch.gr/kontaxis/paidagogika/1304epipedo.htm)
<http://users.sch.gr/kontaxis/paidagogika/1304epipedo.htm>

[Συμβούλιο τμήματος και διαχείριση τάξης](http://users.sch.gr/kontaxis/paidagogika/1401symvouliotaxis.htm)
<http://users.sch.gr/kontaxis/paidagogika/1401symvouliotaxis.htm>

Συμπεριφορά μαθητών, Σχολικοί Κανονισμοί και Δημοκρατική διοίκηση στα σχολεία

<http://users.sch.gr/kontaxis/paidagogika/091118synigorospaidiou.htm>

Συμβουλές για τις πρώτες συναντήσεις με τους μαθητές

<http://users.sch.gr/kontaxis/paidagogika/ypodoxi.htm>

2. Σύμβουλος καθηγητής και Εντοπισμός των μαθητών με ακραία αδιαφορία ή ανάρμοστη συμπεριφορά

Μέσα στις 15-30 πρώτες ημέρες από την έναρξη της σχολικής χρονιάς, ο κάθε εκπαιδευτικός έχει μια αρκετά σαφή εικόνα για τη γενική συμπεριφορά των μαθητών του και έχει εντοπίσει τα φαινόμενα της ακραίας αδιαφορίας, τα οποία δεν φαίνεται ότι μπορεί να αντιμετωπίσει εύκολα. Για αυτό το λόγο, τις πρώτες ημέρες του Οκτωβρίου συγκαλείται **Συμβούλιο Τάξης** για τις τάξεις οι οποίες έχουν ανάλογα προβλήματα και οπωσδήποτε για την Α΄ τάξη. Στις συνεδριάσεις αυτές,

- a. Προσδιορίζεται το είδος και το μέγεθος των προβλημάτων,
- b. Γίνεται ανταλλαγή εμπειρίας για τις καλές πρακτικές καθηγητών ως προς την προσέγγιση μαθητών και την αντιμετώπιση ανάλογων φαινομένων. (Σε όλα σχεδόν τα σχολεία που έχουν γίνει ανάλογες διαδικασίες έχει παρατηρηθεί το φαινόμενο, με αυτήν την ανταλλαγή εμπειριών να λύνονται προβλήματα και να αναδεικνύονται καλές πρακτικές προσέγγισης μαθητών που σκέφτηκε ένας μόνο καθηγητής.)
- c. Εντοπίζονται οι μαθητές για τους οποίους εξακολουθεί να υπάρχει το πρόβλημα ακραίας αδιαφορίας και ανάρμοστης συμπεριφοράς στο σύνολο των καθηγητών.
- d. Ορίζεται ένας εκπαιδευτικός ως σύμβουλος - καθηγητής για κάθε μαθητή της Α΄ τάξης, ώστε να ανοίξουν δίοδοι επικοινωνίας με τους μαθητές. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται για τους μαθητές που παρουσιάζουν σημαντικά προβλήματα, με τρόπο όμως που δεν θα στοχοποιούνται. Καλό είναι ο Σύμβουλος - καθηγητής να μην ταυτίζεται με τον υπεύθυνο τάξης, με τον οποίο ωστόσο θα συνεργάζεται, ώστε να υπάρχουν τουλάχιστον δύο εκπαιδευτικοί που θα ασχολούνται με κάθε περίπτωση και έτσι να περιορίζεται η περίπτωση λάθους προσέγγισης.

3. Η βοήθεια του εκπαιδευτικού - συμβούλου προς τον μαθητή

Ο σύμβουλος του μαθητή προσπαθεί να τον προσεγγίσει και να εντοπίσει τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, τα ενδιαφέροντα, τις εμπειρίες του, να τον βοηθήσει να ενταχθεί στο νέο περιβάλλον. Ιδιαίτερος για όσους παρουσιάζουν ακραία αδιαφορία ή και ανάρμοστη συμπεριφορά, προσπαθεί να εντοπίσει το το πραγματικό πρόβλημά του, τους λόγους οι οποίοι τον οδηγούν στη συγκεκριμένη αδιαφορία ή κακή συμπεριφορά. Στο σύνολο των περιπτώσεων, εντοπίζονται

εξωγενή αίτια (οικογενειακά, υγείας, γενικότερα κοινωνικά κλπ) τα οποία οδηγούν το μαθητή σε αυτήν την συμπεριφορά. Σε ορισμένες περιπτώσεις, συναντήσαμε το φαινόμενο απλά ο μαθητής να έχει **διάγνωση με μαθησιακές δυσκολίες** αλλά να μην το γνωρίζει ούτε καν ο υπεύθυνος τάξης, πόσο μάλλον οι υπόλοιποι καθηγητές. Δείτε σχετικά: [Οδηγίες για μαθητές με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες](http://users.sch.gr/kontaxis/paidagogika/0710ypepthodigieseidikesanages.htm) <http://users.sch.gr/kontaxis/paidagogika/0710ypepthodigieseidikesanages.htm>

Συγκεκριμένες ενέργειες του εκπαιδευτικού συμβούλου προς τον μαθητή :

- a. **Να τον ακούσει – να του αφιερώσει χρόνο.** Τις περισσότερες φορές, ακόμη και το γεγονός ότι εμφανίζεται κάποιος που αφιερώνει χρόνο στον μαθητή, μπορεί να δράσει καταλυτικά στη συμπεριφορά του. Μην ξεχνάμε ότι αρκετοί μαθητές δεν έχουν στην πραγματικότητα κάποιον να τους ακούει και να τους αφιερώνει χρόνο... Οι συνομιλίες του καθηγητή με τον μαθητή θα πρέπει να γίνονται και με «επίσημο» τρόπο. Εκτός από τις άτυπες μορφές τους (συζήτηση στο διάλειμμα, σε κάποια εκδρομή, σε κάποια κενή ώρα κλπ) είναι καλό να ζητάμε από τον μαθητή κάποια ώρα να έρθει σε ένα γραφείο, σε μια κενή αίθουσα κλπ και να γίνει αναλυτική, προγραμματισμένη συζήτηση.
- b. **Να εντοπίσει τις ιδιαιτερότητές του.** Τα ενδιαφέροντά του, τις εμπειρίες του, τα προβλήματά του. Παρακάτω, αναφέρουμε ορισμένες ενδεικτικές ερωτήσεις οι οποίες είναι καλό να απαντηθούν (προφορικά ή γραπτά – όχι όλες μαζί αλλά σταδιακά):
 - Ποια είναι τα ενδιαφέροντά σου, τα χόμπυ, οι καλές εμπειρίες σου;
 - Ποιοι λόγοι σε οδήγησαν να επιλέξεις το επαγγελματικό σχολείο ή και τη συγκεκριμένη ειδικότητα;
 - Τι εμπειρίες ή γνώσεις έχεις από το ευρύτερο περιβάλλον σου (συγγενείς, φίλοι) πάνω σε επαγγελματικά θέματα ή στην ειδικότητα;
 - Ανέφερε κάποια θέματα τα οποία διδάχθηκες τα προηγούμενα χρόνια και σε ενδιέφεραν.
 - Πες για κάποιον καθηγητή ο οποίος κατά το παρελθόν σε «κέρδισε» Τι χαρακτηριστικά είχε;
 - Ανέφερε ένα άλλο θέμα στο οποίο θα επιθυμούσες να σε βοηθήσει το σχολείο ή ο καθηγητής σου (εδώ χρειάζεται προσοχή για τα όρια στα οποία πρέπει να κινούμαστε ως εκπαιδευτικοί και όχι ως ψυχολόγοι - για αυτό το σκοπό καλό είναι να γίνει ένα σεμινάριο στους εκπαιδευτικούς από έμπειρο παιδοψυχολόγο)
 - Γράψε πως φαντάζεσαι ένα βιογραφικό σου για αναζήτηση δουλειάς, μετά από 5 χρόνια (δηλαδή πως φαντάζετε ο μαθητής το επαγγελματικό του μέλλον και τι πρέπει να κάνει για να το πετύχει)
 - Ποιοι είναι οι λόγοι που σε οδηγούν στην αδιαφορία; (μπορεί η συγκεκριμένη ερώτηση να τεθεί στην πρώτη συζήτηση αν εμφανίζεται πρόβλημα αδιαφορίας, αλλά είναι σίγουρο ότι περισσότερες πιθανότητες για ειλικρινή απάντηση έχουμε σε επόμενο στάδιο, στο βαθμό που ο μαθητής έχει ανοιχθεί στον καθηγητή).

- c. Να προσπαθήσει να δημιουργήσει μαζί με τον μαθητή ένα «**συμβόλαιο**» για την αντιμετώπιση των προβλημάτων και την πραγματική ένταξή του στην εκπαιδευτική διαδικασία.
- d. Με βάση τις απαντήσεις στις παραπάνω ερωτήσεις και την παρουσίασή τους στο Συμβούλιο τάξης, το σύνολο των καθηγητών να προτείνει στον μαθητή **εναλλακτικούς τρόπους προσέγγισης της γνώσης**, με βάση τις εμπειρίες, τα ενδιαφέροντα, το επίπεδό του, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του. Δείτε πρακτικές οδηγίες:
 - I. [Εργασίες και Δραστηριότητες μαθητών ως «Εναλλακτικοί τρόποι προσέγγισης και αξιολόγησης της γνώσης»](http://users.sch.gr/kontaxis/paidagogika/1502egasies.htm)
<http://users.sch.gr/kontaxis/paidagogika/1502egasies.htm>
 - II. [Ενεργητική μάθηση και Ομαδοσυνεργατικές πρακτικές στα Τεχνολογικά Μαθήματα](http://users.sch.gr/kontaxis/paidagogika/0810omadosvnergatiki.htm)
<http://users.sch.gr/kontaxis/paidagogika/0810omadosvnergatiki.htm>
- e. Στην περίπτωση που ο καθηγητής έχει την υπόνοια ότι ο μαθητής έχει προβλήματα τα οποία χρήζουν **ειδική βοήθεια**, να ζητήσει τη συνδρομή των κατάλληλων υπηρεσιών Δείτε σχετικά:
[Οδηγός Υπηρεσιών Συμβουλευτικής, Ψυχολογικής και Κοινωνικής Υποστήριξης](http://users.sch.gr/kontaxis/paidagogika/conseuling_services.htm) http://users.sch.gr/kontaxis/paidagogika/conseuling_services.htm

4. Και αν δεν αλλάξει τίποτα στη συμπεριφορά του μαθητή;

Στις περισσότερες περιπτώσεις που θα γίνουν όχι όλα αλλά τα πιο απλά από τα παραπάνω, πχ μια ανταλλαγή εμπειρίας στο Συμβούλιο τάξης και μια κουβέντα με τον μαθητή, έχουμε αποτελέσματα. Ωστόσο, υπάρχουν πολλές πιθανότητες, ο μαθητής να μην αλλάξει συμπεριφορά ή απλά να αλλάξει προσωρινά συμπεριφορά και στη συνέχεια να συνεχίσει να είναι αδιάφορος. Έτσι, συνεχίζει να είναι αδιάφορος, ή απλά να μη διαβάσει, δεν συμμετέχει στο μάθημα και στα πρόχειρα διαγωνίσματα γράφει κάτω από τη βάση. Επιπλέον δεν φέρνει εργασίες που του έχουν υποδείξει οι εκπαιδευτικοί, ούτε συμμετέχει στις προβλεπόμενες συνθετικές εργασίες (που πρέπει να επιμείνουμε) και αφορούν περισσότερα από ένα μαθήματα, ώστε να βοηθηθεί στη βαθμολογία του. Σε αυτήν την περίπτωση, θα πρέπει ο εκπαιδευτικός σύμβουλος αλλά κυρίως το Συμβούλιο τάξης, να αναλάβουν και πάλι δράση. **Πριν τις διακοπές των Χριστουγέννων** συνεδριάζει το Συμβούλιο τάξης για να δει την πορεία της τάξης αλλά κυρίως των μαθητών που αναφέραμε ή άλλων μαθητών που αποδείχθηκαν στην πορεία, απελπιστικά αδύνατοι. Εντοπίζονται οι παραπάνω μαθητές και συμφωνείται οι εκπαιδευτικοί να τους δώσουν **άλλη μια ευκαιρία**, με αφορμή τις διακοπές και να τους αναθέσουν εργασίες (ατομικές ή ομαδικές). Με την ανταπόκρισή τους ή όχι στην νέα αυτή ευκαιρία θα αποδείξουν αν επιθυμούν να συμμετέχουν στην εκπαιδευτική διαδικασία, ανεξάρτητα με τις αδυναμίες και τα κενά που παρουσιάζουν ή αν εξακολουθούν να είναι αδιάφοροι. Ο υπεύθυνος Εκπαιδευτικός - Σύμβουλος κάθε μαθητή του ανακοινώνει ότι : «*Στο Συμβούλιο τάξης, όλοι οι καθηγητές εξετάσαμε την περίπτωσή σου και συμφωνήσαμε ότι εξακολουθείς να είσαι αδιάφορος. Εμείς θέλουμε να σε βοηθήσουμε και σου δίνουμε άλλη μια ευκαιρία για να αποδείξεις ότι πράγματι θέλεις να προχωρήσεις και να βελτιωθείς. Οι καθηγητές, συμφωνήσαμε και θα σου προτείνουμε εργασίες για τις διακοπές. Όμως σε προειδοποιούμε ότι αν δεν*

ανταποκριθείς, η βαθμολογία του τετραμήνου σου θα είναι σχεδόν σε όλους τους καθηγητές κάτω από τη βάση»...

Προφανώς, για να ειπωθούν τα παραπάνω, θα πρέπει ΟΛΟΙ ή έστω οι περισσότεροι εκπαιδευτικοί να έχουν δώσει εναλλακτικές διεξόδους στους μαθητές και να έχουν συμφωνήσει στην παραπάνω προσέγγιση .

5. Βαθμολογία τετραμήνου – Η τελευταία ευκαιρία

Εφ' όσον εξακολουθεί ο μαθητής μέχρι και τη λήξη του τετραμήνου να μην ανταποκρίνεται, ΟΛΟΙ οι εκπαιδευτικοί της τάξης εφαρμόζουν αντικειμενική αλλά αυστηρή αξιολόγηση. Προφανώς ο μαθητής λαμβάνει την τελευταία έμπρακτη προειδοποίηση για την πορεία του, αφού οι βαθμολογίες του αλλά και ο μέσος όρος της βαθμολογίας του αναμένεται να βρίσκονται κάτω από τη βάση. Εφ' όσον έχουν εξαντληθεί όλα τα παιδαγωγικά περιθώρια από το σύνολο των εκπαιδευτικών και έχει γίνει προσπάθεια βοηθηθεί και σε τυχόν εξωσχολικά προβλήματα που τον απασχολούν, μια τέτοια προσέγγιση είναι πλέον απόλυτα δίκαιη και δρα θετικά όχι μόνο για το σύνολο των μαθητών αλλά και για τον ίδιο.

6. Τι γίνεται στο β' τετράμηνο;

Εκτός από επιμέρους περιπτώσεις, αναμένεται να λυθούν τα περισσότερα προβλήματα με τους μαθητές που παρουσιάζουν ακραία αδιαφορία. Ωστόσο, και για όσους εξακολουθούν να μην επιδεικνύουν ικανοποιητική συμπεριφορά, στο βαθμό που ο Σύλλογος του σχολείου κρίνει ότι δεν θέλει να αλλάξει την πολιτική του σχετικά με το ποσοστό απόρριψης των μαθητών, μπορεί να κάνει όλες τις διορθωτικές κινήσεις ώστε στο τέλος να υπάρξουν τα επιθυμητά αποτελέσματα. Τουλάχιστον όμως θα έχουμε κερδίσει κάποιους μαθητές...

7. Γονείς - Μαθητικές Κοινότητες

Σημαντική προϋπόθεση επιτυχίας του παραπάνω σχεδίου είναι η ενημέρωση των γονέων και η συμμετοχή των μαθητικών κοινοτήτων, κυρίως όσον αφορά στον καθορισμό των όρων λειτουργίας της τάξης, της αντιμετώπισης φαινομένων κακής συμπεριφοράς κλπ. Είναι αποδεδειγμένο ότι, όταν αναζητείται από τα συλλογικά όργανα των μαθητών αναλάβουν επίσημα τις ευθύνες τους, να υποβάλουν προτάσεις για συγκεκριμένα θέματα κλπ, τότε έχουμε αρκετά θετικά αποτελέσματα. Κυρίως όμως, μέσα από ανάλογες διαδικασίες, οι μαθητές μαθαίνουν τη δημοκρατία, τους κανόνες συμμετοχής, τους κανόνες διαλόγου, την κοινωνική συμμετοχή. Ενηλικιώνονται κοινωνικά.

Προφανώς, το παραπάνω σχέδιο για την αντιμετώπιση της ακραίας αδιαφορίας των μαθητών δεν αποτελεί πανάκεια. Στο βαθμό όμως που εφαρμοστούν οι βασικές απαιτήσεις του, κυρίως η προσωποποιημένη προσέγγιση των μαθητών, η συζήτηση μεταξύ των καθηγητών στα Συμβούλια τάξης και η συλλογική αντιμετώπιση των μαθητών, τότε είναι σίγουρο ότι θα «κερδίσουμε» κάποιους μαθητές, ή ακόμη και ολόκληρες τάξεις. Επιπλέον, θα βελτιωθεί σημαντικά το περιβάλλον της δουλειάς μας ως εκπαιδευτικών.

Περιμένω τις παρατηρήσεις σας και κυρίως την εμπειρία σας από την εφαρμογή των παραπάνω κατευθύνσεων.

Δείτε σχετικά θέματα και πρακτικές οδηγίες στην Ενότητα

(Τα παρακάτω αρχεία παραπέμπουν σε παλιά ιστοσελίδα στο ασφαλές περιβάλλον του sch.gr. Όμως επειδή δεν είναι σύμφωνη με τα τελευταία πρότυπα html, υπάρχει ένδειξη ασφαλείας)

[Παιδαγωγικά Θέματα http://users.sch.gr/kontaxis/paidagogika.htm](http://users.sch.gr/kontaxis/paidagogika.htm)

Πρόληψη της Σχολικής Αποτυχίας και της Σχολικής Διαρροής
<http://users.sch.gr/kontaxis/paidagogika/1005dropoutprevention.htm>

[Παιδαγωγική ενθάρρυνση των μαθητών σε συνθήκες κρίσης](#)

Η παιδαγωγική ενθάρρυνση αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για πολλούς μαθητές των επαγγελματικών σχολείων ώστε να ενταχθούν στην διδακτική πράξη. Οι σημερινές συνθήκες απαιτούν ακόμη μεγαλύτερη προσπάθεια από τα σχολεία.

[Περισσότερα...](#)

Δρ Αθανάσιος Κονταξής
Σχολικός Σύμβουλος ΠΕ12
Μηχανολόγος Μηχανικός